

แผนแม่บท

แก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้,
การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

โดย

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พ.ศ.๒๕๕๗

ข้อถกเถียง

- ประเด็นผู้อาศัย/ทำประโยชน์ในพื้นที่
ทรัพยากรป่าไม้ที่ดิน กับ “ความยากไร้
มีรายได้น้อย ไม่มีที่ดินทำกิน”
- “จำเป็นต้อง(ควร)รู้ ปรับปรุงและ
สร้างทำความเข้าใจในนิยาม(ใหม่)
หรือไม่”

อำนาจการจัดการป่าไม้ในอดีตก่อนรัชสมัย รัชกาลที่ 5

- ยังไม่มีความชัดเจนในขอบเขต อาณาเขตแห่งรัฐ แคว้นแคว้นหรือเมือง
- ทรัพยากรทางธรรมชาติมิได้แต่ธุรกิจทำไม้เท่านั้น
- อยู่ในความดูแลและใช้ประโยชน์จากผู้ปกครองนครแคว้นต่าง ๆ
- สร้างความเข้มแข็งแก่นครต่างๆ ในการต่อรอง

เหตุผลในการก่อตั้งกรมป่าไม้

- ผู้เป็นเจ้าของป่า *เจ้านคร* มีอำนาจมากจนเกินไป
- สูญเสียความเชื่อในสิทธิ/กรรมสิทธิ์แห่งรัฐ
- ปัญหาการแย่งชิงพื้นที่การทำป่าไม้ เกิดการทุจริต
- สภาพป่าไม้ลดลง (หมายถึงไม้สัก)
- ในเบื้องต้นมีแนวคิดคุ้มครอง มากกว่าการบำรุงรักษา
- ❖ เป็นขอเสนอของ MR. H. Slade ที่มีต่อ ก.มหาดไทย
- ❖ พระราชทานพระราชหัตถ์ เลขที่ 63/385 ลงวันที่ 18 กันยายน ร .ศ.115 (พ.ศ.2439) ถึงเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ จัดตั้งกรมป่าไม้ขึ้น โดยให้สังกัดอยู่ในกระทรวง มหาดไทย

อารัมภบทใน พ.ร.บ.รักษาป่า 2456

- “...อีกประการหนึ่ง ทุกวันนี้ไม้อย่างอื่นนอกจากไม้สัก เป็นสินค้ามีราคาขึ้น เป็นเหตุให้คนเที่ยวตัดฟันไม้ป่าขายโดยมิได้มีวิธีที่จะสงวนพรรณไม้ชนิดที่มีราคาไว้ให้ยืดยาว **ที่ซึ่งเคยเป็นป่าไม้อันมีราคากลายเป็นที่ปราศจากประโยชน์** โดยคนตัดไม้เสียเกินกว่ากำลังป่าบ้าง **ถางที่ทำไมในป่าซึ่งอุดมด้วยไม้มีค่าบ้าง ป่าเสียไปด้วยเหตุเหล่านี้มากขึ้นทุกที ถ้าไม่จัดการตรวจตรารักษาป่าไม้ให้ทำแต่พอกำลังป่าแล้ว ไม้ที่มีค่าควรใช้เป็นสินค้าจะหมด ให้เป็นอันตรายแก่การค้าขายทางนี้ได้ในเวลาหนึ่ง** แต่ก่อนมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติแลจัดการป้องกันพรรณไม้สักแต่นั้นมา ถึงได้จัดการเช่นนั้นแล้ว จำนวนไม้สักที่ได้จำหน่ายก็น้อยลง แลราคาแรงขึ้นกว่าแต่ก่อน เป็นอันมาก แลเห็นได้ว่ามิได้จัดการป้องกันพรรณไม้สักทันที่วงที่ ถ้าปล่อยไว้ ไม้มีค่าอย่างอื่นก็จะเป็นอย่างนั้น...”

ความหมายของคำว่า “ป่า”

- ที่ดินซึ่งมิได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ออกโฉนดแก่ผู้ใดทำบ้านเรือนหรือทำการเพาะปลูก ม.3 ข้อ2 (พ.ร.บ.รักษาป่า 2456)
 - สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า ม.4 (คุ้มครองฯ 2481)
 - ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน ม.4 (ป่าไม้ 2484)
 - ที่ดินรวมตลอดถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย ม.4 (ป่าสงวน)
- นิยามตาม ป.กฎหมายที่ดิน
- พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเล (ม.1)
 - ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ (ม.2)

ขอบเขต “ป่า” มีอย่างไร

○ ไม่มีกฎหมายกำหนดหรืออธิบายให้ความหมายไว้ แต่ให้เป็นการเข้าใจว่าตามเส้นแบ่งระยะในแผนที่ของการประกาศกำหนดพื้นที่ป่านั้นๆ เช่น ป่าสงวน อุทยาน รักษาพันธุ์

➤ เขตป่าไม้ถาวร

- ไม่มีกฎหมายกำหนดหรืออธิบายเช่นเดียวกัน
- เกิดมาจากข้อเสนอของ ก.มหาดไทย เห็นควรให้จำแนกประเภทที่ดิน (ภายใต้หนังสือ 23 มิ.ย.2504 และ 1 พ.ย.2504) จึงมีมติ ครม. 14 พ.ย.2504 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสงวนคุ้มครองป่าไม้ไว้เป็นการถาวร และจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรม

สิทธิในการใช้พื้นที่ป่า ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ 2484 ม.54

- ห้ามมิให้ผู้ใดทำการแผ้วถางป่าที่ยังไม่เคยถูกแผ้วถางในพื้นที่นั้นมาแต่ก่อนเลย หรือที่ได้เคยถูกแผ้วถางมาแล้ว และได้ทิ้งร้างมาเกินสิบปี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือ
- แก้ไขฉบับที่สาม 2494 ให้ทิ้งร้างมาเกินห้าปี และให้เพิ่มหรือในเขตที่ที่รัฐมนตรีประกาศให้แผ้วถางได้โดยไม่ต้องรับอนุญาต

- แก้ไขฉบับที่สี่ 2503 ห้ามมิให้ผู้ใดทำการแผ้วถางป่า หรือทำการกันสร้างป่า หรือเผาป่าหรือทำด้วยประการใดๆอันเป็นการทำลายป่า เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่
- ฉบับที่ห้า 2518 ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้างแผ้วถางหรือเผาป่าหรือทำด้วยประการใดๆอันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่

การจัดสรรในพื้นที่ป่าไม้ถาวร

- ก.มหาดไทย นำข้อเสนอของคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน เสนอ ครม. (ตามหนังสือที่ 17901/2504 ลงวันที่ 1 พ.ย.2504)
 - ❖ ป่าที่เห็นสมควรเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรมและเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างอื่น ให้จังหวัดและอำเภอท้องที่ดำเนินการจัดสรรให้ประชาชนตามโครงการและระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชนของ คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ โดยไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากกระทรวงตาม มติ ครม. 22 ก.ค.2502)

แสดงสิทธิได้เพียงใดในพื้นที่ป่าสงวน

- หากอยู่อาศัยทำกินมาก่อนการประกาศเขตป่าสงวน สามารถกล่าวอ้างสิทธิตาม ม.12 โดยต้องยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ภายในกำหนด 90 วัน หากไม่ยื่นภายในกำหนด ให้ถือว่า สละสิทธิหรือประโยชน์

สามารถเข้าทำประโยชน์ได้หรือไม่ เพียงใด

- อธิบดีโดยอนุมัติจากรัฐมนตรี มีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออาศัยได้ คราวละไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 30 ปี (ม.16 (1))
- หากกรณีเป็นป่าเสื่อมโทรม และมีบุคคลผู้เข้าทำประโยชน์อยู่ก่อนแล้ว อธิบดีสามารถอนุญาตเป็นหนังสือให้ทำประโยชน์และอยู่อาศัยได้ แต่ต้องไม่เกิน 20 ไร่/ครอบครัว คราวละไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่เกิน 30 ปี (ม.16 ทวิ(1))

ป่าเสื่อมโทรมคืออะไร

- “พื้นที่ป่าในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมดหรือบางส่วน มีไม้มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่น้อย และป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนดีได้ตามธรรมชาติโดยมีลูกไม้ขนาดความสูงเกิน ๒ เมตรขึ้นไป ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ ๒๐ ต้น หรือมีไม้ขนาดความโตวัดโดยรอบลำต้นตรงที่สูง ๑๓๐ ซม. ตั้งแต่ ๕๐-๑๐๐ ซม. ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ ๘ ต้น หรือมีไม้ขนาดความโตเกิน ๑๐๐ ซม.ขึ้นไป ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ ๒ ต้น หรือพื้นที่ป่าที่มีไม้เข้าหลักเกณฑ์ทั้ง ๓ ลักษณะดังกล่าว เมื่อรวมกันแล้วต้องมีจำนวนไม่เกินไร่ละ ๑๖ ต้น”

ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการอนุญาตให้ทำประโยชน์และอยู่อาศัยภายในเขต
ปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๐

ใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ และต้องทำอะไรใคร เป็นผู้อนุญาต

- กรณีมีการประกาศเป็นเขตปรับปรุงฯ ให้ยื่นคำขอตามแบบ ชส. ๑ ก. แต่สามารถรับอนุญาตได้เพียง ๒๐ ไร่ แต่หากต้องการทำเกิน โดยต้องพิสูจน์ให้เห็นว่ามีความสามารถและเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ให้ใช้แบบ ชส.๑ ข.แต่ต้องเป็นพื้นที่ที่ตนเคยทำประโยชน์เดิม (ข้อ ๕) ให้ผู้ว่ามีอำนาจอนุญาต (ข้อ ๙)
- กรณียังไม่มีมีการประกาศเป็นเขตปรับปรุงฯ ให้ยื่นตามแบบ ป.ส. ๒๑ (ข้อ ๕) เสนอความเห็นเบื้องต้นต่อผู้ว่าฯภายใน ๗ วัน (ข้อ ๖) ให้มีการตรวจสอบสภาพป่า และเสนอความเห็นให้อธิบดีกรมไม้

พื้นที่ที่จะอนุญาตได้

- อนุญาตตามระเบียบฯในเขตปรับปรุง (ข้อ ๗)
- พื้นที่ที่จะขออนุญาตให้ทำประโยชน์และอยู่อาศัยในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
 - เป็นพื้นที่ที่ได้ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยอยู่แล้ว
 - ไม่เป็นพื้นที่ป่าซึ่งใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการป่าไม้
 - ไม่อยู่ในพื้นที่ป่าที่มีสภาพเป็นต้นน้ำลำธาร ชั้น ๑ A ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตามมติกรม.เมื่อวันที่ ๒๘ พ.ค.๒๕ และตามที่ กรม.จะได้มีมติต่อไปด้วย
 - ไม่เป็นบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงามอันควรรักษาไว้
 - ไม่เป็นพื้นที่ซึ่งได้ทำการปลูกสร้างสวนป่า หรือได้รับอนุมัติโครงการสำหรับปลูกป่าระยะ ๕ ปีไว้แล้ว

อนุญาตตามระเบียบในเขตป่าสงวน (ข้อ ๘)

- พื้นที่ที่จะพิจารณาอนุญาตได้ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้
- (๑) ไม่เป็นพื้นที่ป่าซึ่งใช้ในการศึกษา คั้นคว่ำทางวิชาการป่าไม้
- (๒) ไม่ขัดกับมาตรการการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำ มาตรการการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนและมาตรการการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้ แล้ว หรือผู้ขออนุญาตจะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนดไว้
- (๓) ไม่เป็นบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงามอันควรรักษาไว้

- (๔) ไม่เป็นบริเวณที่ควรรักษาไว้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า
- (๕) ไม่มีปัญหากับราษฎรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง และต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่
- (๖) ต้องมีไม้ขนาดความโตวัดโดยรอบลำต้นตรงที่สูง ๑๓๐ เซนติเมตร ตั้งแต่ ๕๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ ๘ ต้น หรือมีไม้ขนาดความโตเกิน ๑๐๐ เซนติเมตรขึ้นไป ขึ้นกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ไม่เกินไร่ละ ๒ ต้น
- (๗) ต้องมีลักษณะขนาด อาณาเขต และเนื้อที่เหมาะสมกับกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ขอและแผนการใช้พื้นที่ตามโครงการประกอบคำขอ
- (๘) ไม่ขัดกับหลักในการพิจารณาอนุญาตในกรณีต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ ของระเบียบนี้

รูปแบบการได้หนังสือรับรองการทำประโยชน์

“สทก.”

แบบที่ 1

- เรียกว่า "สทก.1 ก" เป็นหนังสือที่อนุญาตให้ครั้งแรก มีอายุ 5 ปี เนื้อที่ไม่เกิน 20 ไร่/คร้ว ไม่เสียค่าธรรมเนียม

แบบที่ 2

- "สทก.2 ก" ออกให้สำหรับผู้ที่ได้สิทธิ สทก.1 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และปฏิบัติตามเงื่อนไข แต่ต้องชำระค่าธรรมเนียม ไร่ละ 20 บาทต่อหนึ่งคร่าวของการอนุญาต

แบบที่ 3

- กรณีขออนุญาตปลูกป่าหรือไม่ยืนต้นในเขตปรับปรุงป่าสงวน "สทก.1 ข" เป็นผู้ที่ต้องได้รับการอนุญาตตามแบบ สทก.1 ก หรือ สทก.2 ก ด้วย โดยประสงค์ขอครอบครองพื้นที่เกินกว่า 20 ไร่แต่ไม่เกิน 35 ไร่/คร้ว อนุญาตคราวละไม่น้อยกว่า 10 ปี ค่าธรรมเนียมไร่ละ 20 บาท ทั้งนี้จะต้องปลูกป่าหรือไม่ยืนต้นไม่น้อยกว่าไร่ละ 25 ต้น

'ดาว์พงษ์' แจกที่ดินคนจน ระบบสหกรณ์-
เริ่มม.ค.58

“ดาว์พงษ์” ยืนยันทำจริง แจกที่ดินทำกินให้คนจน
แจกแนวทางใช้รูปแบบสหกรณ์บริหารจัดการพื้นที่
ด้วยประชาชน ในชุมชน ส่วนที่ดินที่นำมาแจกมีทุก
รูปแบบ รวมถึงที่บริเวณชายฝั่งทะเล ยกเว้นพื้นที่ป่า
อุทยานฯ สั่งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรวบรวม
ข้อมูลก่อนเสนอที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดิน
แห่งชาติ ในวันที่ 7 พ.ย.นี้ คาดจะเริ่มทยอยแจก
ม.ค.2558

<http://www.thairath.co.th/content/461134>

• ยุทธศาสตร์ที่ ๑

การผนึกกำลัง
ป้องกันและ
ปราบปราม การ
บุกรุกทำลาย
ทรัพยากรป่าไม้

• ยุทธศาสตร์ที่ ๒

การปลูก
จิตสำนึกรักผืน
ป่า ของ
แผ่นดิน

• ยุทธศาสตร์ที่

การฟื้นฟูดูแล
รักษาป่า
อย่างยั่งยืน

• ยุทธศาสตร์ที่

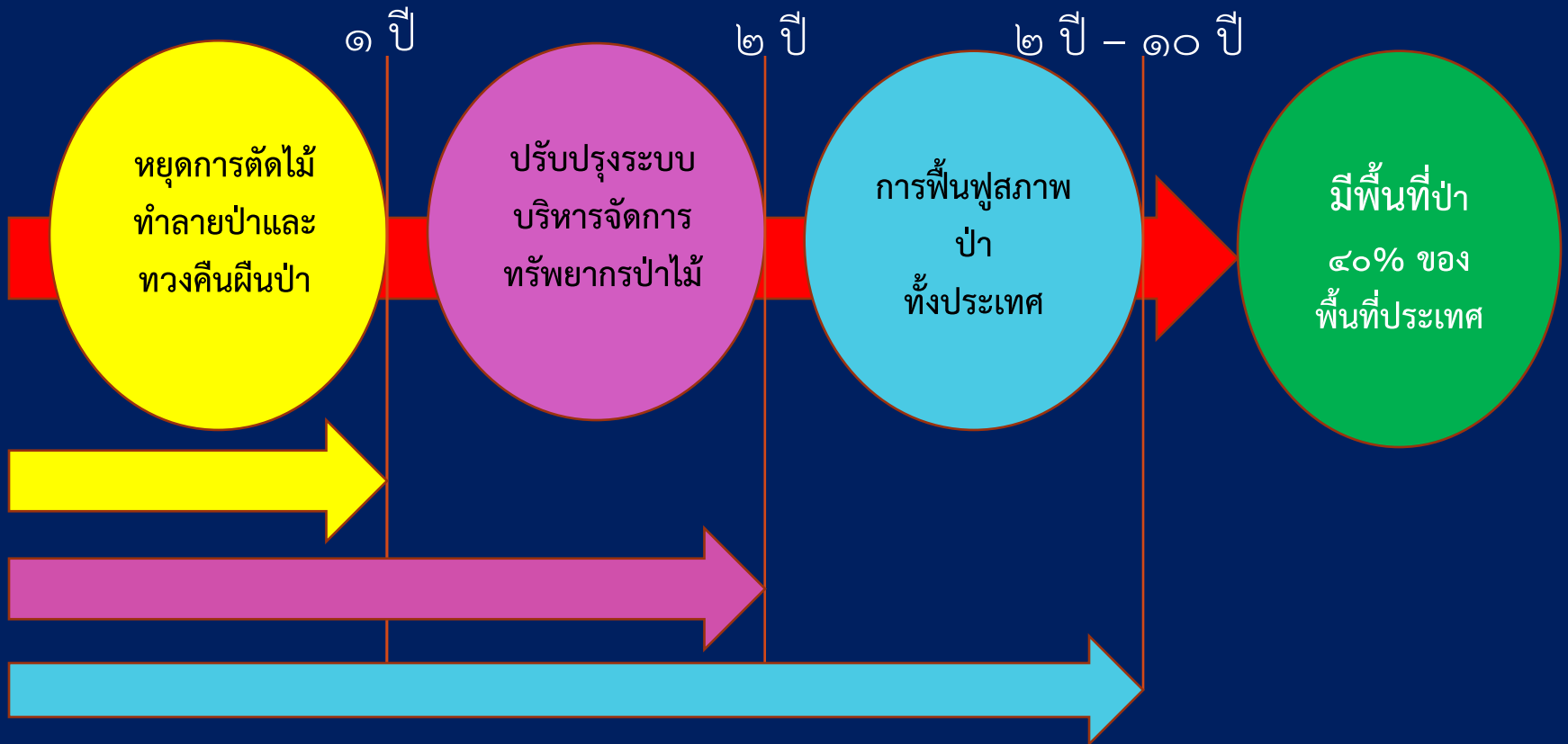
การปฏิรูประบบ
พิทักษ์รักษา
ทรัพยากรป่าไม้

ข้อมูลอ้างอิงทิศทางนโยบายพิทักษ์ทรัพยากรป่า ไม้

- ปี พ.ศ.2504 ป่าไม้ในประเทศมีประมาณ 171 ล้านไร่ 53.3%
- ปี พ.ศ. 2552 มีประมาณ 107 ล้านไร่ 33.4%
- ปี พ.ศ.2557 ลดลงเหลือ 102.1 ล้านไร่ 31.57%

จากกรอบแนวคิดได้กำหนดเป้าประสงค์หรือผลลัพธ์ที่ต้องการ
พิทักษ์รักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติให้มีสภาพที่สมบูรณ์ ตามลักษณะ
ประเภทของป่า ให้ได้อย่างน้อย 40% ภายในกำหนดไม่เกิน 10 ปี

แผนแม่บทแก้ไขปัญหการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

- ด้วยการรณรงค์ /ระดมสรรพกำลังทุกภาคส่วน ร่วมพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาติเป็น “วาระแห่งชาติ”
- ทุกวัตถุประสงค์เริ่มต้นพร้อมกัน

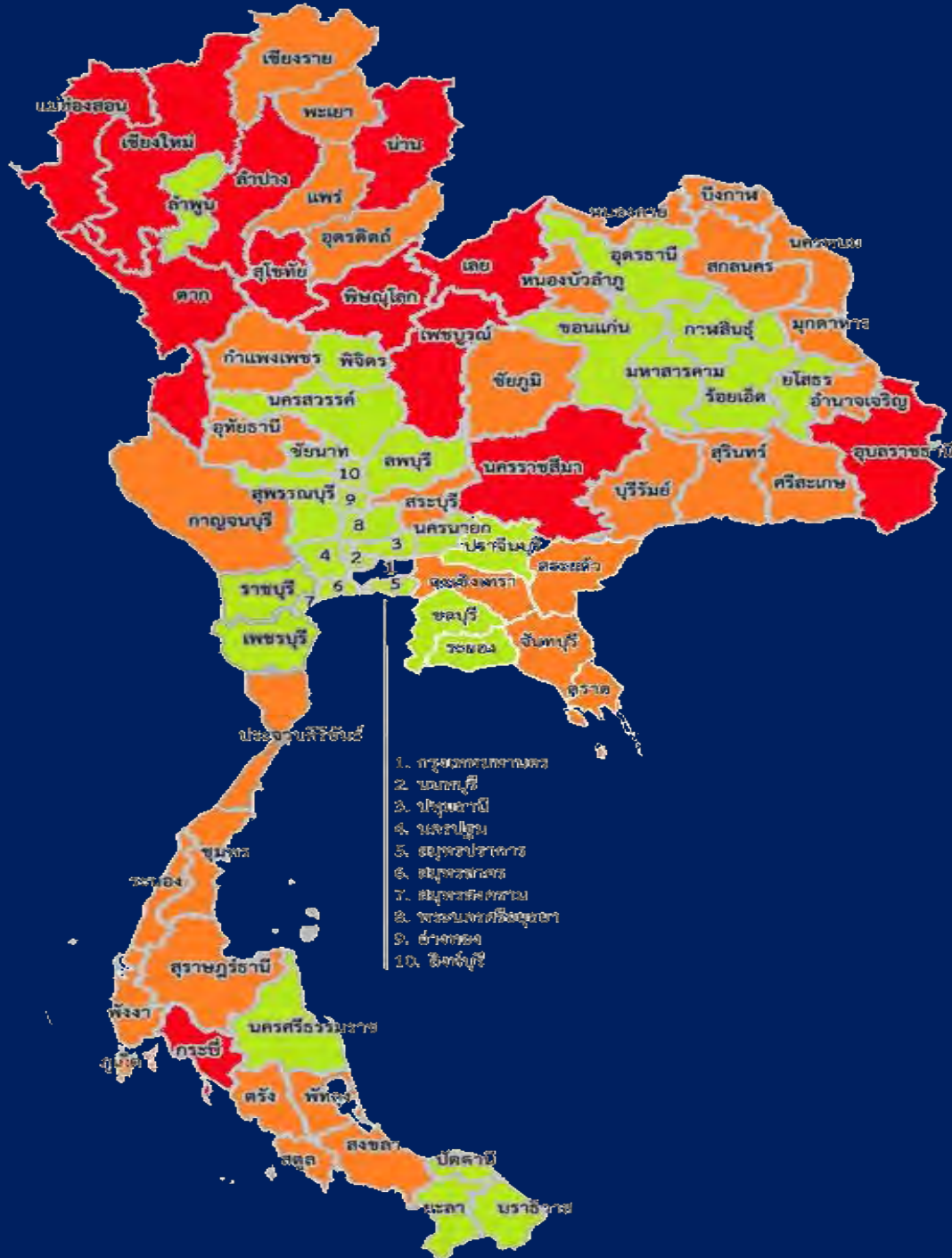
ร่วมกันรับผิดชอบ รักและหวงแหนผืนป่าของชาติ

ข้อกล่าวอ้างในเรื่องปัจจัยสำคัญที่มีแนวโน้มที่จะ

รุนแรง

- นโยบายนำพื้นที่ป่าไม้มาปฏิรูปเป็นพื้นที่เกษตร
- การเข้าไปตัดไม้แผ้วถางป่า เพื่อการทำกิน การขายที่ดินป่า การเปลี่ยนมือ การครอบครอง เป็นวัฏจักรของการเริ่มต้นทำลายป่า
- การขยายพื้นที่ครอบครองของ “กลุ่มทุน” เพื่อทำการเกษตร “แปลงขนาดใหญ่” ส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว แทนที่จะพัฒนารูปแบบและวิธีเพื่อเพิ่มปริมาณคุณภาพ
- เจ้าหน้าที่มีการทุจริตหรือปล่อยปละละเลย
- การถือครองที่ดินป่าของประชาชนที่ได้รับการยกเว้น หรือชะลอการจับกุม ยังไม่ได้รับการจัดระเบียบ และหลายพื้นที่ยังคงถือครองโดยผิดกฎหมาย

- มีการบุกรุกของกลุ่มรายใหม่ ทั้งในเขต “พื้นที่รกร้างว่างเปล่า” ที่เป็นที่ดินของรัฐ
- การลักลอบตัดไม้ ไม้พะยุง ไม้สัก
- การลักลอบล่าและค้าสัตว์ป่า
- การยุบเลิกหน่วยงานป่าไม้จังหวัด ป่าไม้อำเภอ ส่งผลให้กรมป่าไม้ไม่มีหน่วยงานภูมิภาค และขาดกำลัง, วัสดุอุปกรณ์ (อาวุธปืน รถยนต์ วิทยุสื่อสาร)
- งบประมาณ
- มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน
- “โทษไม่ร้ายแรง” เมื่อเปรียบเทียบกับความผิดข้อหาอื่น

1. กรุงเทพมหานคร
2. นครปฐม
3. พิษณุโลก
4. นครราชสีมา
5. อุบลราชธานี
6. เชียงใหม่
7. เชียงราย
8. แม่ฮ่องสอน
9. ลำปาง
10. ลำพูน

ยุทธศาสตร์ป้องกัน

- ให้ยึดถือแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศสี พ.ศ.2544-2545 เป็นหลักในการกำหนดพื้นที่ ตามมติกรม.30 มิ.ย.41
- เร่งรัดจับกุมผู้บุกรุก โดยจัดลำดับความเร่งด่วนกับผู้บุกรุกรายใหญ่เป็นลำดับแรก
- เร่งติดตามให้ได้ตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ และใช้มาตรการทางกฎหมาย ดำเนินคดีอย่างเฉียบขาดและจริงจัง
- กรณีตรวจยึด/จับกุมโดยไม่ได้ตัว ให้กำหนดเวลามารายงานตัวหรือนำหลักฐาน/เอกสารมาแสดง หากพ้นกำหนดให้สามารถ ทำลาย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องรอการพิจารณาตัดสินของศาล ถือว่าเป็นพื้นที่ของราชการ เพื่อป้องกันการกลับมาลักลอบใช้

- ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ซึ่งรู้เห็นเป็นใจ หรือให้การสนับสนุน ทั้งทางวินัยแพ่งและอาญา อย่างเด็ดขาดและจริงจัง
- สํารวจและจัดทำบัญชีผู้มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
- กรณีผู้บุกรุกรายใหม่เป็นประชาชนผู้ยากไร้ มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่ดินทำกิน ตามคำสั่ง 66/57 จะต้องดำเนินการสอบสวนและพิสูจน์ทราบเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

“ใช้นิยามอะไร(อดีต/ปัจจุบัน) ดูขนาดจำนวนพื้นที่ทำการผลิต”

กรณีการตรวจยึดคืนพื้นที่

- ตรวจสอบพื้นที่ที่ได้รับผ่อนผันตามมติ 30 มิ.ย.41 โดยใช้แผนที่ 2545 ร่วมกับตรวจสอบภาคพื้นดินที่กำหนดแนวเขตป่าไม้ หากแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศในปัจจุบัน มีการบุกรุกเพิ่มเติมช่วงเวลาตั้งแต่ 2545 ต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและเด็ดขาดเพื่อนำพื้นที่มาฟื้นฟู
- กรณีจำเป็นต้องดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎร อาจมีมาตรการชดเชยที่เหมาะสมและเป็นธรรม ทั้งนี้หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายโดยเด็ดขาด

ทวงคืนพื้นที่จาก สปก.

- พื้นที่ที่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดสรร ตามมติกรม. 4 พ.ค.2536 และมีสภาพเป็นป่าสงวนคุ้มครองป่าไม้ และให้ยุติการออก สปก.4-01 ไว้ก่อน ส่วนพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรแล้ว ให้บังคับใช้ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับที่ดินป่าไม้ที่ได้รับการจัดสรรอย่างเคร่งครัด และให้ความคุ้มครองกัน ตรวจสอบ การเปลี่ยนผู้ใช้ประโยชน์จากผู้ได้รับการจัดสรรเป็นบุคคลอื่น

แนวคิดแก้ไขปัญหาป่าบุกรุกคน

- กรณีป่าบุกรุกคน ซึ่งทำกินในที่ดินมาก่อนประกาศเขตป่าไม้ต่างๆ
 - เร่งรัดกำหนดเขตพื้นที่ป่าไม้ตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ 2484 ให้ชัดเจน โดยใช้แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ พ.ศ.2495 -2499 มาตรฐาน 1:50,000 ชุด L 708
 - จัดทำแปลงที่ดินและแปลงที่อยู่อาศัยในพื้นที่ป่าทุกประเภท
 - วิเคราะห์ตรวจสอบร่องรอยการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กับแนวเขตป่าไม้ 2484 และแผนที่เก่า และพิสูจน์สิทธิและค้ำสิทธิในที่ดิน

แนวคิดการจำแนกเขตการใช้(Zoning)

- จำแนกเขตที่ดินที่เหมาะสมโดยพิจารณาถึงความยั่งยืนด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ กำหนดนโยบายของแต่ละประเภทพื้นที่อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพที่สุด
- กำหนดการใช้ให้สอดคล้องกับการจำแนก
- ปรับปรุงและจัดทำแนวเขตไม่ให้เกิดความทับซ้อน
- ให้สิทธิในที่ดินที่เหมาะสมในที่ดินของรัฐ ตามนโยบายแก้ไขปัญหาป่าบุกรุกคน คนบุกรุกป่า
- ให้สิทธิในที่ดินเอกชนหลังจากเกิดความชัดเจนระหว่างแนวเขตที่ดินของรัฐและที่ดินของเอกชนแล้ว

ปรับปรุงกฎหมาย

- ห้ามออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน เพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่า หรือพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าไม้
- ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการหรือมีโครงการที่ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจว่าได้รับการรับรองสิทธิ หรือสิทธิในที่ดินป่าไม้ (ออกเลขที่บ้าน, ขยายเขตไฟฟ้า รับชำระภาษีบำรุงท้องที่(ภบท.5))
- ออกกฎหมายเพิกถอนสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบโดยเร็ว
- ให้บรรจุในบัญชีท้าย พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ

- พิจารณากำหนดการเก็บภาษีอัตราก้าวหน้า
- กำหนดเวลาดำเนินการด้านกระบวนการยุติธรรมให้ชัดเจน เคร่งครัด และเปิดเผยต่อสาธารณชนทุกชั้นตอน
- ควรกำหนดวิธีการกฏระเบียบใหม่ของกลางที่เอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวม
- ใช้กฎหมาย ปปง. ยึดทรัพย์กับผู้ที่เกี่ยวข้องและเป็นนายทุนในกรณีที่เป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพยากร และมีจุดประสงค์เพื่อการค้า
- ปรับปรุงข้อระเบียบกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถถือถอนทำลายพืชผลและสิ่งปลูกสร้างที่ผิดกฎหมายในพื้นที่ป่าได้ทันที ที่ตรวจพบการกระทำผิดชัดเจน หรือเมื่อศาลตัดสินว่าเป็นการกระทำผิด

- แก้ไขระเบียบและกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน เช่นเพิ่ม
บทลงโทษ เพิ่มงบประมาณ เงินรางวัลนำจับ
- เชื่อมโยงข้อมูลผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้กับข้อมูลบุคคล
โดยการนำเลข 13 หลัก มาใช้เป็นฐานข้อมูลในการครอบครองและใช้
ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทุกประเภท